



Europejskie Stolice Kultury

Europejska Stolica Kultury to miasto wybrane przez Unię Europejską, które na rok staje się kulturalnym centrum Europy. Wybrana stolica kultury w ciągu jednego roku ma szansę zaprezentować potencjał kulturalny nie tylko swojego miasta, ale także regionu i całego kraju.

Miasto, które w wyniku wieloetapowego konkursu otrzyma tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, staje się prawdziwie europejskim miastem. Bowiem, ESK to przede wszystkim inicjatywa powstała w celu umocnienia integracji w Europie.

Pretendujące do miana stolicy kultury miasto musi wykazać swą europejskość, a jego mieszkańcy udowodnić, że są obywatelami zjednoczonej Europy. Kultura jest doskonałym narzędziem dla realizacji idei integracji europejskiej, a projekty realizowane w ramach ESK powinny oddawać ducha wspólnoty oraz współistnienia różnorodnych kultur w Europie.

Idea ESK rozwija się nieprzerwalnie od 1985 roku i jest obecnie jedną z najbardziej rozpoznawalnych inicjatyw Komisji Europejskiej. Przeprowadzone przez KE badania nad odbiorem inicjatywy przez społeczność europejską wskazały, iż wywarła ona korzystny wpływ na rozwój kultury i turystyki w poszczególnych miastach, a także wyzwalała społeczną energię, poczucie dumy i współodpowiedzialności wśród mieszkańców nominowanych miast.

Corocznie tytuł Europejskiej Stolicy Kultury otrzymują inne miasta. W 2015 roku tytuł Europejskiej Stolicy Kultury otrzymało ¹Pilzno miasto w Czechach zachodnich, stolica kraju pilzneńskiego i okręgu terytorialnego kraj zachodnioczeski. Położone jest w kotlinie, gdzie wiele potoków zbiega się tworząc rzekę Berounkę. Oraz ²Mons miasto w Belgii położone przy granicy z Francją, stolica prowincji Hainaut.

Miasta, które zwyciężyły w konkursie, na rok stają się kulturalnymi centrum Europy. Ten czas wypełniony będzie festiwalami, koncertami, konferencjami i innymi przedsięwzięciami artystyczno-kulturalnymi, które skupią uwagę nie tylko mieszkańców miasta, regionu i kraju, ale również całego kontynentu.

¹ <http://wroclaw2016.pl/pilzno-symfonia-dzwonow-na-inauguracje-europejskiej-stolicy-kultury-2015>

² <http://www.mons2015.eu/fr>



Pilzno

Ponad 600 najróżniejszych imprez, począwszy od nowego cyrku przez wystawy, koncerty, teatr, taniec po projekty edukacyjne i wielkie imprezy w przestrzeni publicznej odbywa się w Pilźnie w ramach projektu Europejska Stolica Kultury 2015 przez cały rok poczynając od 17 stycznia 2015.

Imprezy przewidziano we wszystkich częściach miasta, w instytucjach kultury i w przestrzeni publicznej. Większość z nich Pilzno 2015 przygotowuje we współpracy z lokalnymi, krajowymi i zagranicznymi organizatorami, instytucjami i partnerami. Pod względem gatunkowym program obejmuje teatr, muzykę, wystawy, architekturę, taniec, performance, instalacje w przestrzeni publicznej oraz imprezy sąsiedzkie, projekty i spotkania edukacyjne. W ciągu całego roku Pilzno 2015 zaproponuje ponad 50 wielkich wydarzeń kulturalnych w przestrzeni publicznej i ponad 600 imprez o innym charakterze.

Pilzno zaczęło przekształcać się w stolicę kultury jesienią 2014 roku, kiedy to w centrum zachodnio-czeskiej metropolii pojawiła się Manège Carré Senart - magiczna arena Francoise Delarozière, artyści z paryskiej grupy teatralnej Royal de Luxe, dla której stworzył serię gigantycznych marionetek, chodzących po ulicach miast. Pilzno to zaledwie dziewiąte miejsce na świecie, gdzie trafiła ta trupa.

Program

Program rozpoczął się w styczniu od występu doskonałego szwajcarskiego linsokoczka i akrobata, Davida Dimitriego, w lutym odbył się kilkudniowy festiwal światła. W marcu odbyło się uroczyste otwarcie Fabryki Kultury w dawnym browarze Světovar z czterema salami z ruchomymi ścianami, oferującej przestrzeń dla sztuki na żywo, rezydencję dla artystów i miejsce dla lokalnej społeczności artystycznej. W 2015 roku w Světovarze będzie można obejrzeć koprodukcję teatralną z Théâtre Le Manège z Mons i z innymi partnerami. W kwietniu różne obiekty fabryczne w całym mieście zmieniły się w przestrzeń sztuki w ramach projektu Fabryka Wyobraźni. W maju Pilzno będzie z rozmachem wspominać 70 rocznicę wyzwolenia przez armię amerykańską podczas Święta Wolności.

Maj i czerwiec będą ponadto głównymi miesiącami, kiedy sztuka zajmie przestrzeń publiczną w ramach tymczasowych instalacji, imprez sąsiedzkich czy otwartych, wcześniej



nieodkrytych miejsc. Czekają nas koncerty legendarnej amerykańskiej kapeli Lynyrd Skynyrd, która 1 maja 2015 roku wystąpi po raz pierwszy w Czechach podczas inauguracji wielkich obchodów Święta Wolności. Członkowie zespołu sami wybrali ten termin ze względu na 70 rocznicę wyzwolenia Pilzna przez armię amerykańską.

Latami nie tylko na mieszkańców Pilzna, ale również turystów czeka wielogatunkowy festiwal Żywa Ulica oraz impreza 9 Tygodni Baroku w kraju pilzeńskim - bogaty program imprez artystycznych na żywo w otoczeniu unikalnych barokowych zabytków. We wrześniu w ramach Międzynarodowego Festiwalu Teatr odbędzie się nowo powstały przegląd nowego cyrku, który będzie elementem sezonu tego popularnego gatunku. Przez cały rok na placach i osiedlach Pilzna pojawią się czołowe europejskie nazwiska nowego cyrku, jak na przykład Les Colporteurs i Cirque Trottola. Program Teatru J. K. Tyla wzbogaci współczesny teatr i taniec.

Wiele uwagi we współpracy z lokalnymi organizatorami zostanie poświęcone wystawom upamiętniającym ważne postaci związane z miastem. Dzieło Jiřego Trnki przybliży wystawa dla rodziców i dzieci, zainspirowana przez słynny Ogród, przygotowana przez syna Trnki, Jana, i wnuka Matyáša. Zachodnio-czeska galeria przedstawi dzieła wielkich artystów monachijskiej secesji i pionierów awangardy ze zbiorów muzeum Villa Stuck w Monachium i galerii Lenbachhaus, wśród których nie zabraknie takich nazwisk jak Gabriel von Max, Franz von Stuck, Wassily Kandinsky, Paul Klee i inni członkowie grupy Blaue Reiter, ale także czescy przedstawiciele secesji i moderny, którzy mieszkali i tworzyli w tym samym okresie w Monachium.

Z Nowej Zelandii Zachodnio-czeska Galeria przywiezie po raz pierwszy do Europy wyjątkową kolekcję maoryskich portretów pochodzącego z Pilzna Bohumíra Lindauera. Zachodnio-czeskie Muzeum przypomni spuściznę światowej sławy designera, Ladislava Sutnara. Na specjalnej trasie zwiedzania zostaną udostępnione unikalne wnętrza mieszkalne architekta Adolfa Loosa w Pilźnie. Matěj Forman jest kuratorem powstającej właśnie wystawy aktualnej sztuki lalkarskiej z całej Europy. Tereny fabryczne browaru Plzeňský prazdroj ożywi przegląd współczesnego światowego designu.

Europejska Stolica Kultury ma na celu przyczynić się również do rozwoju całego regionu. Dlatego Pilzno 2015 będzie poświęcać się trzem głównym tematom, charakterystycznym dla zachodnich Czech, a zarazem mało znanym, a są to: dziedzictwo industrialne, sztuka w przyrodzie i zabytki baroku, które ożyją dzięki występom muzycznym i całotygodniowym programom. We współpracy z Centrum Badań nad Dziedzictwem Przemysłowym powstaje również przewodnik po zabytkach industrialnych. We współpracy w Wydziale Sztuki i Designu sztuka wnosi życie do opuszczonych kościołów na pograniczu sudeckim.



Pilzno 2015 nie zapomina również o mniejszościach i mieszkańcach ze wszystkich kategorii narodowych i wiekowych. Na przykład projekt Chata Wujka Toma już od końca 2013 zaprasza na twórcze warsztaty mieszkających w Pilźnie obcokrajowców; w hołdzie seniorom i starości choreograf Peter Jaško przygotowuje na 2015 rok występ z okazji Złotu Towarzystwa Sokół w Pilźnie.

Mons



³BELGIJSKIE MONS – MIASTO ŚWIĘTEGO JERZEGO I VINCENTA VAN GOGHA.

Mons to od 24 stycznia Europejska Stolica Kultury. Pod hasłem „Éblouissement” („Zauroczenie”) przygotowano zostało prawie 300 imprez i wydarzeń kulturalnych. Jedną z największych atrakcji będzie wystawa dzieł Vincenta van Gogha. Ta wyjątkowa, oczekiwana przez koneserów sztuki ekspozycja, pokazuje nowe oblicze tego legendarnego malarza, który mieszkał w Mons przez prawie dwa lata – między 1878 a 1880 rokiem, kiedy pracował jako pastor w górniczym zagłębiu w Borinage. W tym czasie zaczął szkicować portrety lokalnej społeczności. Był to jeden z ważnych, a mało znanych okresów w jego życiu. Tu rzucił pracę duchownego i poświęcił się sztuce. Ówczesny dom Van Gogha zachował się na przedmieściu Cuesmes i dzisiaj można go zwiedzać. Ekspozycję „Van Gogh w Borinage” na której zgromadzono 70 obrazów i rysunków z różnych międzynarodowych kolekcji, jak również oryginalne listy pisane przez Van Gogha w Borinage i Brukseli zobaczyć można od 25 stycznia do 17 maja 2015 r.

Inną ciekawą wystawę „Człowiek, smok i śmierć” oglądać będzie można pomiędzy 18 października 2015 a 17 stycznia 2016 r. Kolekcja obrazów, rzeźb, rysunków i miniatur, nawiązuje do dorocznego wydarzenia Le Doudou, kiedy to w Mons odbywa się inscenizacja walki św. Jerzego ze smokiem, Ruedi Baur, znany na arenie międzynarodowej grafik, specjalizujący się w piśmie w przestrzeni miejskiej, uruchomił wraz ze swoim zespołem projekt „Fraza w mieście”. Jest to zdanie o długości 10 km wypisane na fasadach domów na starym mieście w Mons, złożone z twórczości wielu autorów i w różnych językach. To wielokrotnie złożone zdanie rozpocznie się na stacji kolejowej Mons, gdzie przybywają

³ <http://turystyka24.tv/mons-druga-europejska-stolica-kultury-2/>



goście z całego świata i następnie poprowadzone zostanie ulicami miasta. Całość skończona będzie w połowie grudnia 2015 roku.

⁴Idea Europejskiej Stolicy Kultury zainicjowana przez grecką aktorkę, piosenkarkę Melinę Mercouri, która w 1985 roku przedstawiła ideę zintegrowania Europejczyków za pomocą kultury, jest jedną z najważniejszych i najbardziej udanych kulturalnych inicjatyw Unii Europejskiej. W 2016 roku Europejską Stolicą Kultury będzie hiszpańskie San Sebastian i polski Wrocław.

⁵**Lista Europejskich Stolic Kultury (w latach 1985-1999 przyznawano tytuł "Europejskiego Miasta Kultury"):**

1985: Ateny

1986: Florencja

1987: Amsterdam

1988: Berlin

1989: Paryż

1990: Glasgow

1991: Dublin

1992: Madryt

1993: Antwerpia

1994: Lizbona

1995: Luksemburg

1996: Kopenhaga

1997: Thessaloniki

1998: Sztokholm

1999: Weimar

2000: Avignon, Bergen, Bolonia, Brussels, Helsinki, Kraków, Praga, Reykjavík, Santiago de Compostela

2001: Rotterdam, Porto

2002: Brugia, Salamanka

2003: Graz

2004: Genewa, Lille

2005: Cork

2006: Patras

2007: Sibiu, Luksemburg

2008: Liverpool, Stavanger



⁴ http://www.gazetka.be/index.php?option=com_content&view=article&id=967:kierunek-mons-&catid=309:nr-139-marzec-2015&Itemid=162

⁵ <http://wroclaw2016.pl/o-esk/inne-esk/>



BIULETYN 4/2015

Punkt Informacji Europejskiej
EUROPE DIRECT - POZNAŃ



2009: Wilno, Linz
2010: Essen, Stambuł, Pécs
2011: Turku, Tallinn
2012: Guimarães, Maribor
2013: Marsylia, Koszyce
2014: Umeå, Ryga
2015: Mons, Plzeň
2016: San Sebastián, Wrocław
2017: Aarhus, Paphos
2018: Valetta, Leeuwarden
2019: Italy, Bulgaria

Więcej informacji odnośnie ESK:

<http://wroclaw2016.pl/>

<http://www.mons2015.eu/fr>

www.plzen2015.cz

Przygotował:

Punkt Informacji Europejskiej

Europe Direct – Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań

tel. 61 8521670

e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl, www.europe-direct.poznan.pl

Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

